

**Ioannis De Lvgo Hispalensis, Societatis Iesv, S. R. E. Tit.
S. Balbinæ Presbyteri Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales De Virtute Fidei Divinæ**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1656

III. Vtrùm simplex apprehensio de credibilitate, sine alio iudicio, sufficiat ad
piam voluntatem credendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81031)

prudencia sufficeret ad operationes omnium virtutum, nec esset fides necessaria, nec ullum iudicium supernaturale præter actus solius prudentiæ: ergo fatendum est prudentiam non ostendere honestatem obiecti, sed solum præscribit hanc & nunc exercitium virtutis, quam dicitur. Respondeo, iam nos ostendisse contra hanc doctrinam, repugnare, quod prudentia præscribat exercitium virtutis hanc & nunc, quin ostendat honestatem illius in his circumstantiis. Negamus tamen, quod sola prudentia habeat actus supernaturales: requiritur enim, vel potius prærequiritur fides ad exercitium aliarum virtutum præter ipsam fidem; nam actus prudentiæ infuse prærequiritur ad illas alias virtutes, vel est conclusio deducta ex vno principio revelato & credito per fidem, vel certe, si est iudicium immediatum sine discursu, debet esse reflexivum supra omnes circumstantias præsentis, quarum una est, quod honestas virtutis hanc & nunc constat per fidem; vt supra explicuimus, quare non sequitur, solum prudentiam infusam sufficere sine fide, cum illa non possit sine fide suos actus elicere, nisi in ordine ad volendam ipsam fidem.

34 Denique aduerte, aliquando prudentiam accipi strictè pro actu, qui versatur circa electionem mediorum, vel circa consultationem, &c. Vnde Turrianus dicto dubio quarto conatur ostendere, hoc iudicium credibilitatis non pertinere ad prudentiam, sed in iis non est immorandum: loquimur enim de prudentia minus strictè, & propterea comprehendit omnia iudicia practica, quæ vltimò, & proximè ostendunt honestatem actionis hanc & nunc, & attentis omnibus circumstantiis particularibus, quidquid sit de aliquibus actibus prudentiæ magis strictè acceptæ, quibus competunt aliæ proprietates, quæcunque illa sint.

SECTIO III.

Virtus simplex apprehensio de credibilitate sine alio iudicio sufficiat ad piam voluntatem credendi.

35 **Q**uestio hæc posset esse generalis de omni voluntate bona, & honesta, imo de qualibet voluntate etiam mala, vel indifferenti, an possit oriri ex sola simplici apprehensione absque iudicio de bonitate, vel malitia obiecti, quod amatur, vel odio habetur, de quo egi olim in libro de Anima, vbi dixi, non repugnare in genere, quod voluntas moueatur ex aliqua apprehensione simplici ad amorem obiecti, cum Vasquez in 1. 2. disputatione 44. cap. 2. & 3. quia appetitus sensitiuus mouetur, ad amorem, vel fugam obiecti ex cognitione sensus materialis, quæ non potest esse iudicium, sed simplex apprehensio; non videtur autem minus perfecta simplex apprehensio intellectualis, quam materialis, nec minus efficax ad mouendam voluntatem. Quam sententiam postea amplexi sunt P. Ripalda disputatione 62. de ente supernaturali numero septimo, qui late argumenta contraria dissoluit, & Pater Atiaga disputatione septima de anima, sectione tertia, numero 62. sed specialis difficultas esse Card. de Lugo de virtute Fidei diuine.

potest in ordine ad voluntates supernaturales, qualis est voluntas pia credendi, an sufficiat etiam apprehensio simplex supernaturalis sine iudicio præcedenti.

36 Et in primis in vniuersum id negabunt in ordine ad voluntatem supernaturalem, qui vniuersaliter id negant ad omnem voluntatem. Valentia, Azor, Tannerus, Granadus, Bellarminus, Medina, & Lorca apud Ripaldam vbi supra numero 11. quibus adde eundem Granadum iterum in presenti tractatu 9. disputatione 4. numero 2. idem docet Suarez in Metaphysic. disputatione 23. sectione 7. & in 1. 2. disputatione 6. sectione 5. numero 4. Nec contrarium docuit in presenti disputatione 6. sect. 8. num. 14. dum ponit ad voluntatem credendi solum apprehensionem supernaturalem: nam reuera ibidem paulò inferius dicit, requiri etiam iudicium, sed hoc iudicium esse naturale, & apprehensionem solum supernaturalem; quam sententiam supra impugnaui sectione 1. Quo etiam sensu intelligendus est Turrianus disputatione 46. dub. 5. & 6. quem minus exactè refert Hurtado disputatione 63. sectione 3. tanquam ponentem voluntatem credendi sine alio iudicio præcedenti. Nam licet Turrianus cum Patre Vasquez concedat, posse aliquando voluntatem moueri à sola apprehensione: ipse tamen in ordine ad voluntates supernaturales exigit semper iudicium dicto dub. 6. versùs finem, & in ordine ad voluntatem credendi, licet ponat solum apprehensionem supernaturalem, exigit tamen necessariò iudicium aliquod credibilitatis naturale, vt legenti manifestè constabit.

37 Alij fatentur, posse oriri voluntatem inefficacem ex sola apprehensione simplici, quod etiam dicunt de efficaci, & absoluta indeliberata propter exemplum brutorum, & hominis dormientis, qui ex sola apprehensione exercere solent motus locales, imò & homo vigilans per motum primo primum aliquando percutit inimicum. Ita Hurtado vbi supra §. 15. in hoc tamen non satis consequenter videntur loqui: nam in primis bruta habent appetitus non solum inefficaces, sed absolutos, & efficaces. Deinde deliberatio, vel indeliberatio parum refert: quia deliberatio supra indeliberationem præcedentem solum addit notitiam mali, quod est in obiecto, & antea latebat, proposito solum bono. Si ergo antea curi sola apprehensione boni poterat voluntas illud amare; poterit etiam postea apparente etiam malo per aliam simplicem apprehensionem; manet enim adhuc tota notitia boni, quæ erat antea, & quæ per te sufficiebat, vt moueretur voluntas ad amandum illud.

38 Ego quidem in primis puto, vt dixi in Philosophia, non repugnare quod voluntas aliquando ex sola apprehensione moueatur ad actum etiam efficacem, & deliberatum. Quod aliqui probant. Primum, quia potest dari voluntas supernaturalis circa obiectum reipsa inhonestum, quod falsò putatur honestum, & laudabile: tunc autem non potest præcedere iudicium supernaturale de honestate obiecti, quia esset falsum: ergo præcedit sola apprehensio supernaturalis de honestate, quæ cum non sit iudicium, non est falsa, & ideo potest esse supernaturalis; ita arguit Ripalda n. 8. Hoc tamen argumentum facile soluetur ab aduersariis negando, fieri eam voluntatem supernaturalem sine iudicio supernaturali de honestate, quod quidè erit verum; nam

Nō repugnat quod voluntas aliquando ex sola apprehensione moueatur ad actum etiam efficacem, & deliberatum.

nam in iis circumstantiis honestum est illud obiectum: in quibus circumstantiis consideratur etiam totus modus, quo obiectum illud proponitur: quia in eiusmodi actibus, ut vidimus *supra* *disp. 5. sect. 2.* agentes de evidentia credibilitatis, iudicium practicum vltimum est communiter reflexum supra totum statum antecedentem, quem obiectum habet in intellectu, & de toto illo statu decernit.

39 Probat secundò idem Auctor, quia potest fieri voluntas bona supernaturalis ex sola illustratione gratiæ præuenientis: hæc autem aliquando est sola simplex apprehensio, sicut in voluntate est sola simplex affectio: ergo ex sola simplici apprehensione potest procedere voluntas supernaturalis. Ad hoc etiam facile negabunt aduersarij, illustrari sufficienter intellectum per solam simplicem apprehensionem: ita enim debent dicere, quicunque negant posse amari obiectum ex sola apprehensione boni sine iudicio.

Meliùs ergo probatur exemplo adducto appetitus sensitui, cuius actum non præcedit melior notitia boni, quàm sit apprehensio intellectualis. Pro cuius tamen explicatione notabam, non quamlibet apprehensionem simplicem mouere posse ad amorem, vel odium, sed solam illam, quæ est talis, ut possit generare assensum, vel dissensum in intellectu: neque enim omnes apprehensiones simplices possunt generare iudicium, ut constat de apprehensione syderum parium, quæ non sufficit, ut iudicemus, sydera esse paria, & de alijs similibus. Ad iudicium itaque præcedunt non solum apprehensiones simplices incomplexæ de extremis, hoc est, de subiecto, & de prædicato, sed etiam apprehensio complexa de tota propositione obiectiua: nihil enim affirmamus per assensum, aut negamus per dissensum, quod non fuerit apprehensum; quare cum affirmamus, vel negamus identitatem prædicati cum subiecto, illam etiam eandem identitatem apprehendimus, ut iudicium de illa feramus, nec differunt prima & secunda operatio ex parte obiecti, sed solum penes diuersum modum tendendi, quatenus per apprehensiones, quasi audimus obiecta, per iudicium verò sententiam proferimus, subscribimus, vel dissensimus obiecto per apprehensionem propositam, quæ omnia explicui in Philosophia.

40 Addo, neque etiam omnem apprehensionem complexam, quæ concipitur etiam identitas inter extrema, sufficere ad generandum assensum, vel dissensum: possum enim ego audire hanc totam propositionem *sydera sunt paria*, & apprehendere, ac concipere totum eius obiectum, & per consequens identitatem inter prædicatum, & subiectum, & non ideo possum assentire: sicut etiam addimus & apprehendimus errores, & hæreses absque vilo fundamento assertas, quibus tamen nec assentimur, nec frequenter assentiri possumus: est ergo aliud peculiare genus apprehensionum, quæ taliter proponunt obiectum, ut ex modo proponendi aptæ sint ad generandum assensum, vel dissensum. Potest autem dubitari, an huiusmodi apprehensiones differant ab illis alijs, quæ non sunt aptæ ad generandum assensum, solum penes diuersum modum manifestandi obiectum, an verò etiam ex parte obiecti. Ad quod dicendum est, differre potius ex parte obiecti: nam licet apprehensiones has dixerimus differre ab assensu solum penes diuersum modum

tendendi ad obiectum, & non penes diuersum obiectum, nihil enim manifestatur, aut representatur per assensum, quod non obicitur etiam apprehensioni complexæ præcedenti; comparando tamen utrumque apprehensionum genus inter se, apparet discrimen inter illas etiam ex parte obiecti. Apprehensio enim simplex concipiens, quod sydera sint paria, licet representet extrema, & identitatem inter illa; non tamen representat extrema manifestantia talem identitatem, quia nullum prædicatum concipitur in extremis, ratione cuius intellectus possit assentiri tali identitati. At verò apprehensio simplex proponens totum maius sua parte representat extrema cum talibus prædicatis, quæ simul ostendunt fundamentum identitatis: plus ergo representat ex parte obiecti hæc secunda apprehensio, quàm illa prima, & ideo hæc, & non illa sufficit ad generandum assensum. De hac ergo apprehensione sola, & non de quacunque in genere, intelligendi sunt, qui dicunt ex sola apprehensione boni posse voluntatem moueri ad amorem, vel odium obiecti propositi: quia nimirum hæc apprehensio, licet non sit iudicium formaliter: est tamen iudicium virtualiter, quatenus taliter proponit obiectum, ut ex vi illius possit generari assensus, & iudicium formale. Et quidem quauis cognitiones brutorum, & nostri etiam sensus interni non possint generare assensum, quia potentia materiales non sunt capaces iudicii formalis; tales tamen sunt, & tale obiectum, & taliter representant, ut si potentia capaces essent iudicandi, possent ex vi illius notitiæ assentiri obiecto proposito per iudicium formale, quod sufficit, ut possint moueri ad prosecutionem, vel fugam obiecti.

Obiiciunt aliqui, quia non potest voluntas velle affectu absoluto, & deliberato obiectum, quod intellectus iudicat esse impossibile: potest autem præcedere apprehensio de possibilitate obiecti, & apprehensio etiam de impossibilitate illius, utraque sufficiens ad iudicium probabiliter tunc ergo si intellectus assensum præbeat impossibilitatis, voluntas non poterit affectu absoluto velle illud obiectum, & tamen adest apprehensio possibilitatis sufficiens ad generandum iudicium: ergo apprehensio sola non sufficit ad voluntatem absolutam, & deliberatam, apprehensio enim non excludit iudicium contrarium, seu dissensum. Respondendo, omittis alius solutionibus distinguendo maiorem: non potest voluntas ita velle, si non adsit tunc apprehensio possibilitatis obiecti sufficiens ex se ad generandum assensum, concedo; si adsit talis apprehensio, nego. Quamuis enim intellectus iudicet probabiliter, esse obiectum impossibile, proponit tamen simul per apprehensionem probabilem esse possibile, quam apprehensionem sequi potest voluntas contra iudicium proprium, & sententiam probabile ipsius intellectus. Exemplum habemus in re morali: contingit enim læpe doctorem Theologum privata sententia iudicare contractum aliquem usurarium; quia tamen scit probabilem esse aliorum sententiam id negatium, contractum illum exercet. Tunc autem simul habet iudicium, & assensum, quod contractus sit usurarius, nec ab ea sententia discedit, ut contractum exerceat: sed tamen licet agit, quia non sequitur propriam sententiam, sed sententiam aliorum, quos videt probabiliter contrarium dicere. Sic ergo se habet voluntas in casu nostro: nam

Sola illa apprehensio simplex mouere potest ad amorem vel odium, quæ potest generare assensum, vel dissensum in intellectu.

Non omnis apprehensio complexa, quæ concipitur etiam identitas inter extrema, sufficit ad generandum assensum, vel dissensum.

licet intellectus ex propria, & priuata sententia iudicet, obiectum esse impossibile, proponit tamen apprehensionem, probabilem de possibilitate, hoc est, sufficientem ad generandum assensum probabilem; quæ apprehensio est quasi sententia aliorum de possibilitate, quam sententiam intellectus non amplectitur, sed tamen per apprehensionem quasi audit, & proponit voluntati: potest ergo voluntas non sequi priuatam sententiam intellectus de impossibilitate, sed illam aliam, quæ per apprehensionem probabilem proposita est, & iuxta eam velle obiectum affectu absoluto: minus enim requiritur, ut voluntas physicè hoc possit, quam ut prudenter & licitè possit, prout in primo casu potest.

Dices, exemplum non esse ad rem; quia eo casu voluntas non sequitur solam apprehensionem, sed iudicium vltimum proprium de contractu licito; nam licet ex propria sententia doctor ille iudicet contractum illum secundum se, & ex instinctu esse vltimum; habet tamen simul iudicium aliud, quo iudicat hic & nunc esse licitum, quia licitum est sequi sententiam probabilem aliorum. At in casu nostro voluntas nullum iudicium proprium sequeretur circa possibilitatem, sed tantam apprehensionem contra iudicium proprium. Respondeo, exemplum esse maxime ad rem si attentè consideretur; & retorqueo argumentum; nam si intercedit iudicium illud vltimum dictans, licitum esse sequi sententiam aliorum probabilem; ergo ante illud iudicium verum erat, quod licebat contra propriam sententiam sequi aliorum sententiam probabilem: ideo enim iudicium illud vltimum est verum, quia obiectum, quod affirmat, verum est. Non dicit autem illud iudicium vltimum, id licitum esse, quia per idem iudicium redditur licitum; non enim habet se pro obiecto suo, sed præciudicando à se ipso, affirmat ex se licitum esse sequi practicè sententiam aliorum sufficienter propositam etiam contra proprium iudicium, & sententiam; ergo etiam ante illud iudicium vltimum licitum hoc erat: ergo etiam si iudicium illud vltimum, & reflexum non fuisset, operaretur licitè voluntas sequendo sententiam probabilem aliorum contra sententiam priuatam propriam. Si ergo licitè id posset facere, poterit à fortiori saltem physicè voluntas sequi apprehensionem probabilem de possibilitate obiecti contra iudicium priuatum probabile de impossibilitate, cum apprehensio illa sit quasi sententia alia proposita de possibilitate talis obiecti.

His itaque de quæstione in genere suppositis, ut veniamus ad casum nostrum addo, licet in ordine ad voluntates naturales id non repugnet, in ordine tamen ad voluntates supernaturales non debere admitti de facto, quod procedant à sola simplici apprehensione; in quo dissentio à Ripalda loco citato. Et in primis loquendo de actibus voluntatis, qui diriguntur à fide immediatè, certum videtur, quod prærequiratur iudicium; requiritur enim actus fidei, qui quidem non potest esse sola simplex apprehensio, in qua non continetur certitudo, & firmitas fidei eo modo, quo euidetia iudicij euidetis continetur virtualiter in apprehensione, quæ illud præcedit. Cum enim viderimus supra, assensum fidei elici firmissimum firmitate adhesionis ex imperio voluntatis talem assensum ita firmum imperantis, consequens est, ut apprehensio præcedens non possit participare talem firmitatem, cum per apprehensiones intel-

lectus non adhaereat obiecto, nec voluntas imperet, aut imperare possit adhesionem, aut firmitatem in apprehensione, sed solum in assensu, in quo intellectus taliter, vel taliter sententiam de suo profert.

Deinde loquendo de voluntate pia credendi, non videtur de facto posse procedere ex sola apprehensione credibilitatis: quia voluntas hac debet procedere ex iudicio euidenti credibilitatis; & quamuis hoc ipsum iudicium præcedat apprehensio cum euidetia virtuali de eadem credibilitate, quæ apprehensio etiam sine iudicio posset mouere voluntatem iuxta supra dicta: de facto tamen non videtur possibile, quod stante illa apprehensione non sequatur iudicium euidens: nam apprehensio apta ad generandum iudicium euidens est causa necessaria, quæ statim operatur, & generabit eiusmodi iudicium. Quod autem voluntas cohibeat intellectum ab assensu, & iudicio credibilitatis, stante tali apprehensione in primis non est casus de facto contingens, nec fortasse contingere potest: quare de facto semper voluntas illa procedit non ex sola apprehensione simplici, sed ex iudicio formali.

Denique quidquid sit de hoc, in vniuersum ita dicendum videtur in nostra sententia, de facto nullam voluntatem supernaturalem procedere ex sola apprehensione sine iudicio supernaturali: quia cum voluntas supernaturalis præsupponat de facto cognitionem etiam supernaturalem, & sibi proportionatam, & aliunde dixerimus supra disp. 9. sect. 5. non requiri, nec dari de facto apprehensiones supernaturales in substantia ad actus supernaturales, consequenter dicendum est, de facto requiri iudicium supernaturale ad omnem voluntatem supernaturalem. Facile tamen concedam cum Ripalda, si de facto posset dari apprehensio supernaturalis sufficiens ad iudicium supernaturale generandum sine ipso iudicio, non esse specialem repugnantiam ex conceptu voluntatis supernaturalis, quod ex apprehensione illa posset procedere voluntas supernaturalis, sicut ex apprehensione naturali posset procedere voluntas naturalis. Argumenta autem contraria videri possunt apud eundem, qui bene ea dissoluit.

Dicit aliquis, ex hac doctrina fieri, quod nec etiam voluntas naturalis possit de facto procedere ex apprehensione sola sine iudicio; quia illa etiam apprehensio, si est sufficiens ad generandum iudicium, generabit illud, cum sit causa necessaria; si verò non est sufficiens ad generandum iudicium, nec etiam erit sufficiens ad mouendam voluntatem iuxta doctrinam traditam. Respondeo, in primis difficile & rarum satis esse, quod de facto posita tali apprehensione sistat intellectus in ipsa, & non generetur iudicium de eodem obiecto: non tamen videri omnino impossibile, nam in primis potest fortasse ex imperio voluntatis cohiberi intellectus ab assensu præstando, & à ferendo iudicio: quo casu manere poterit apprehensio sola sufficiens ad mouendam voluntatem. Deinde casus facilius contingere potest, quando apprehensiones sunt pro vtriusque parte, solum cum probabilitate radicali, itavt sufficiant ad iudicandum probabiliter, quod Petrus, v. g. sit tibi inimicus, & quod sit tibi amicus: quo casu intellectus de se solo sine imperio voluntatis, à quo determinetur, neutri parti adhaerebit, cum apprehensiones ad neutrum iudicium determinent, sed singulae sufficiant de se ad iudicium probabile

pro illa parte ferendum. Tunc ergo, quandiu voluntas non determinat intellectum ad assensum vnius partis, manebit utraque apprehensio sine iudicio, & cum utraque apprehensio proponat obiectum, altera ad odium, altera ad amorem Petri, poterit voluntas alteram eorum sequi, & elicere actum absolutum amoris, vel odij, sicut posset ex iudicio probabili. Hic tamen casus raro, ut dixi, contingit, quia voluntas regulariter solet applicare intellectum, & cogere, ut sententiam proferat iudicando de maiori saltem probabilitate vnius partis, vel de aequalitate probabilitatis, vel aliquo alio modo.

DISPUTATIO XII.

De necessitate fidei ad salutem,
& prius de necessitate
medij.

- SECTIO I. *Utrum fides sit necessaria ad salutem necessitate medij.*
 II. *Sine fide fundata in reuelatione Dei non fieri vllum opus meritorium salutis eterne.*
 III. *Argumenta contra fidei necessitatem proponuntur, & dissoluntur.*
 IV. *Utrum semper fuerit, vel nunc sit necessaria necessitate medij fides explicita Trinitatis & Christi.*
 V. *An fides explicita Dei remuneratoris sit necessaria necessitate medij.*

DE hoc agit Sanctus Thomas *questione 2. articulo 3. 4. 5. 6. 7. & 8.* ubi aduerte titulum articuli tertij non esse positum iuxta mentem S. Thomæ. Sic enim habetur: *Utrum credere aliquid supra rationem naturalem sit necessarium ad salutem.* Et tamen postea in fine responsionis in corpore solum concludit: *ad hoc quod homo perueniat ad perfectam visionem beatitudinis, præexigitur quod credat Deo; non autem dicit supra rationem naturalem; & in principio articuli, unde titulus articuli desumi solet, solum dicitur: videtur quod credere non sit necessarium ad salutem; quare hic deberet esse titulus. Utrum credere sit necessarium ad salutem: non enim agitur in hoc articulo de qualitate obiecti credendi, sed de necessitate aliquid credendi. Est autem hæc necessitas duplex; altera medij; altera præcepti: de prima agemus in hac disputatione, de secunda disputatione sequenti comprehendentes doctrinam horum articulorum.*

SECTIO I.

*Utrum fides sit necessaria ad salutem
necessitate medij.*

IN necessitate medij dicitur necessarium illud, sine quo etiam inculpabiliter omisso non potest haberi salus. De differentia autem inter

necessitatem medij, & præcepti dixi *disput. 3. de Eucharistia sect. 1.* que videri possunt; neque hic sunt iterum repetenda. Nunc ergo agimus de necessitate medij: & in hoc sensu est gravis difficultas, an fides sit ita necessaria, ut nullus inquam sine fide saluari possit, cum sola naturali cognitione Dei, & boni honesti. In qua fuit opinio, vel error Pelagij docentis, non solum hominem sine auxilio gratiæ posse credere, sed etiam in lege naturæ potuisse hominem saluari sine noticia alicuius veritatis reuelatæ, sed cum noticia ex viribus naturæ, ut refert Augustinus *heresi 88. & 1. de gratia Christi cap. 4. 1. & lib. 2. cap. 26.* omittit etiam Manichæos, qui contendebant, nihil esse credendum, quod non possit euidenti ratione demonstrari, contra quos latè Augustinus *lib. de utilitate credendi.*

Inter Catholicos non desunt, qui dicant, hominem posse in aliquo casu iustificari sine actu fidei. Ita docuit Vega *lib. 6. in Tridentinum, capite 17. 20. & 21.* Vbi dicit, se multis annis de hac cogitasse, & cum viris doctissimis consultasse. Idem tenuit Sotus *2. de natura & gratia, cap. 11. in 1. edit.* postea tamen re melius inspecta, eam sententiam prudenter retractavit in *2. edit. & in 4. distinct. 1. quest. 2. art. 3. & in fine 4. retract. 4.* Dissert tamen Vega à sententia Soti, quod Sotus postuler auxilium gratiæ saltem ad actum voluntatis, quo se homo ad iustitiam disponit: Vega vero nollam supernaturalitatem videretur desiderare, nec quoad substantiam, nec etiam quoad modum parte intellectus, & voluntatis. Alij tamen prædictam sententiam temperant postulantes eam ex parte intellectus aliquid auxilium gratiæ, licet non ad credendum; ad cognoscendum tamen obiectum honestum, vel bonitatem Dei per nobiliorem notitiam, quam ex viribus naturæ habent. Fundamenta verò huius sententiæ postea adducemus. Alij è contra ita necessariam esse dicunt fidem ad salutem, ut nec de potentia Dei absoluta poterit fieri voluntas supernaturalis sine cognitione supernaturali rerum fidei: quos refertur Turrianus *disput. 25. dub. 3. & Coninch. disput. 14. dub. 8. num. 94.*

Communis, & vera sententia docet, neminem adultum de facto posse iustificari sine aliquo actu fidei. Dixi *iustificari*: quia si ponatur aliquis puer habens iam habitum gratiæ in baptismo susceptum, & qui postquam ad usum rationis venit, statim moritur absque eo quod habuerit occasionem credendi, vel negandi, imo nec cogitandi de rebus fidei; non video, cur ille non saluetur sine actu fidei, nam licet moriatur adultus, non tamen fuit adultus, quasi formaliter in illa materia, cum circa eam nunquam ut adultus habuerit occasionem operandi, quod idem notauit Suarez in *presenti disput. 12. sect. 2. num. 10.* quam quia non vidit Granado, dixit *tract. 10. disput. 1. num. 9.* neminem igitur solum procedi ad actum fidei. Quæstio igitur solum procedit de adulto peccatore, qui debet iustificari, ut saluetur; & de hoc dicimus cum communi debere habere actum fidei ante ipsam iustificationem. Auctores pro hac sententia vide apud Valentium in *presenti quest. 2. puncto 2.* quam etiam sequitur Suarez *tom. 3. in 3. part. disput. 28. sect. 2. & in presenti disput. 12. sect. 2.* & alij omnes communiter.

Probatum primò ex Scriptura passim docente, sine fide neminem accipere salutem. Paulus ad